

ЛЕОПОЛД ЛАХОЛА

ПОГРЕБ ДАВИДА КРАКОВЕРА

Није то био дан погодан за летење, а уопште не за слетање. Изнад њујоршког аеродрома висила је тако густа магла да су је крила секла као што се сече сир. У авиону је скакутао немир са једног путника на другог тако брзо да се посада припремала за панику. Није им промакло да је само један мушкарац седео тако као да га се то уопште не тиче. Пасош му је био на име Коломан Келдих. Након срећног слетања сâм капетан му је изразио захвалност и дивљење. Келдих се правио као да не зна о чему је реч. Напустио је зграду аеродрома без иједног кофера, без кишобрана, чак и без шешира. Било му је драго што је магла, успорио је ход и препустио се погледу на светла што су долазила из потопљених аутомобила. Магла је гутала још и уличну буку, па је цео саобраћај постао стравичан.

Очито је био задовољан што је овакав, а не сунчан и пријатан дан. Келдих је нашкрабао на комад папира адресу коју је знао напамет и пружио га таксисти да би избегао непотребни покушај почињања разговора. Плашио се да његов подухват баш у последњем тренутку не успе. За последње три године замишљао је овај пут од аеродрома до Бронкса ваљда више од сто пута и више није могло ништа да се догоди са чиме унапред није рачунао. Само јасновидац би погодио да је овај човек без шешира дошао да убије извесног Давида Краковера.

У аутомобилу је покушао да дремуцка, али само отворених очију, како је навикао на фронту. Таксиста је био посебно осетљив на странце.

„Без шешира?“ – прекорно је завртео главом. Није чекао одговор. Мислио је да је путник преко океана и да је у брзини негде заборавио шешир.

„У новембру код нас није пожељно ићи без шешира”, огласио се поново.

Кад није добио одговор, непосредно се обратио странцу којем је цурила вода са глатке црне косе по слеопочницама, као да тече после метка који се забио тамо где чело почиње да се повлачи назад. Сам није знао зашто му се намеће ова глупа представа. Наметнула му се и више није могао да је се реши.

„Колико сада траје до Њујорка”, питао је таксиста.

„Како коме”, узвратио је Келдих. „Мени је трајало три године док нисам стигао овамо.”

Покрио је уста дланом, истовремено палцем и кажипрстом је притискао нос као да жели да се својеручно угуши. Али том странцу, којег је таксиста посматрао у огледалу, сигурно је било потребно да само на тренутак заустави улазак ваздуха у плућа да би се некако смирио. Таксиста се претварао да ништа не види. У животу је возио свакакве људе. Овај овде се силом гуши, нека му буде док тиме никоме не начини зло.

„Три године, кажете”, окренуо се таксиста напола према странцу, шћућуреном у ћошку аутомобила на седишту као да се смрзава.

„Три године”, исправљао се Келдих и осетио је велику потребу да прича с неким о свом подухвату, да каже некоме било коме да иде некога да убије. То је снажно као радост, помислио је Келдих, да би човек најрадије све извикао шта има на уму.

„Три године, пет месеци и три дана. Данас је ипак петак.”

„Петак, тако је”, посведочио је таксиста и избили су му трнци на кожи.

Притиснуо је гас, мада је магла само местимично почела да се цепа и на ништа се није обазирао. Оваквог човека се треба отарасити, одлучио је. Боље што пре. Најрадије би то урадио одмах на месту да има некакав изговор. Путнике који се овако укопавају у себе ко да имају грудни кош од каучука и пружају адресе нашкранбане на папирићу и уз то још напамет знају дане и сате, на нешто су спремни и потребно је без одлагања отарасити их се.

Кад је стао на траженој раскрсници код Бронкса, странац је изашао, узео је новац од њега, још га је пратио у огледалу како се осврће околу, стално је сипила киша и праменови кише текли су му по целом лицу, не само од слепоочнице доле, као да је текла крв из отворене ране на лобањи. Уместо тога да се ова слика изгуби заједно са странцем, била је још снажнија, тако да је зауставио аутомобил кад је угледао саобраћајца.

„Возио сам некаквог сумњивог човека”, показивао је таксиста назад према мосту. „На тргу иза моста је изашао. Не може да буде далеко.”

„Ко вам је рекао да је сумњив?“, осорно га је погледао саобраћајцац.

„То ми је познато. Кад по ничему другом, онда бар по ономе што је рекао. Говорио је сасвим без везе“, љутио се шофер кад је видео да га саобраћајцац не схвата озбиљно.

„Говорио је без везе, шта? Можда је био принуђен. Вероватно се с вама не може увек причати“, намргодио се се саобраћајцац, њушећи телефонирање, збрку, саслушања, записнике и све што иде уз то. Мрзео је оне сувише ревносне грађане који су међу својим ближњим тражили прикривеног убицу или лудака. Био је задовољан што је овог шофера разоружао. Само што овај није мрднуо с места.

„Говорио је без везе“, понављао је. „На моје питање колико дуго му је трајало док је стигао у Њујорк, рекао је, три године, пет месеци и још три дана.“

„То сматрам за исцрпни одговор“, хладно је рекао саобраћајцац. „Шта вам се на њему није допало?“

Таксиста је схватио да неће добро проћи, брзо је сагнуо главу испод крова и тихо је опсовао. Али саобраћајцац га је задржао подигнутом руком.

„Питао сам вас шта је без везе говорио тај ваш путник?“

„Управо сам заборавио“, дрско је рекао таксиста. „Не чудите се што брзо заборављам. Био сам рањен у Нормандији, ако знате где је то.“

„Имао је код себе оружје?“, испитивао је саобраћајцац, иако само због тога да покаже ко је на овој раскрсници господар.

„Кад возим муштерије, не тражим преглед тела“, љутило је сиктао шофер.

Саобраћајцац је извукао блок из цепа, отцепио један листић и пружио га таксисту.

„Овде је забрањено заустављање“, рекао је у знак објашњења.

Таксиста је платио казну, али хтео је да се освети саобраћајцацу, зато је викнуо већ у покрету. „Имао је код себе оружје. Могу да се закунем. Повремено га је пипао. Овде на левој страни. Држао га у џепу на левој страни, а кад се приближио кући Давида Кракове-ра, преместио га, умотаног у марамицу, у десни џеп од панталона зато што је рачунао да ће капут морати да скине већ у предсобљу.“

Отворила му је стасита девојка, без околишања га је увела у раскошно намештен стан, иако то оронули зидови споља нису одавали. Рекла је да се зове Карола и збуњено је придржавала домаћи свилени огртач који јој се код сваког корака ширио, а имала је и дивне ноге изнад чланака, на шта је вероватно хтела да упозори и веома се оправдавала. Никако није могла да схвати да отац данас позива госте.

„Овде неко пева”, подигао је Келдих поглед према таваници. Карола се пуним грлом насмејала. То му је успело. Пева неко. Налази се у кући једног од најуспешнијих певача, ако то не зна. Литургијске песме Давида Краковера се продају као топле виршле. Три милиона плоча, то није ситница, за то се не би стидео ни сам Френк Синатра.

„Или ми не верујете?”, питала је изненада кад је приметила да је гост не прати.

„Верујем”, рекао је Келдих ледено и Карола је схватила да није упутно задржавати и позвала је оца.

Давид Краковер је дошао директно из радне собе, спреман да нервозно пружи руку непознатом обожаваоцу или да одбије потписивање следећег уговора са брижним осмехом човека који је не растргне и да хоће.

„Дошао сам из Европе”, почео је Келдих кад је видео да га Краковер не познаје.

„Дивно”, уздахнуо је Краковер. „После Нове године треба да идем на турнеју у Европу. Лондон, Париз, Рим, Беч, Брисел, Амстердам. У сваком случају, након дужег времена поново ћу бити у Европи.”

„Нећете”, учтиво је рекао Келдих.

„Имате за мене нешто боље?”, шалећи се интересовао Краковер.

„Иако не боље, у сваком случају, нешто за вас имам, Давиде Краковеру.”

„Познајемо се ми уопште?”

„Ја сам један од тих који су се дивили вашем певању на почетку ваше каријере”, рекао је Келдих и наслонио се на врата.

Краковер се замислио, комотно сместио у широкој фотељи и чекао. Онда, како приличи добром домаћину, показао је на фотељу и љубазно је отворио велику кутију са слаткишима.

„Шта вас је довело код мене?”

„Дошао сам на ваш погреб, рекао бих, кад то не би звучало смешно.”

„Кад то не звучи смешно”, надовезао се Краковер, онда ће то бити нешто друго, зар не?”

„Другим речима то исто”, насмешио се нервозно Келдих и сео је у фотељу. „То је крај, Краковеру.”

„Реците, господине Краковеру.”

„То је крај, господине Краковеру”, понављао је Келдих.

„Ја немам појма да ћу сада умрети”, Краковер није госта схватао озбиљно, наравно, само наизглед.

„Смрт долази неочекивано онима на које се намерила, Краковуеру”, објашњавао је безлично Келдих. „Зато је разумљиво да ништа не знате.”

„Како се зовете?”, питао је Краковуер и извадио је из џепа чековну књижицу. Пошто је Келдих ћутао, наставио је: „Свеједно. Види се да вам не иде најбоље. Добро. Не треба се стидети кад човек нема новаца. Добротворност ми је урођена, ако могу да кажем. Шта желите? Желите да у Новом свету заснујете нови живот. И то разумем. Имам везе, помоћи ћу вам, нећу оставити човека у немаштини и тескоби, сви смо браћа. Желите све у готовини, или бисте радије мању суму месечно. То има своје добре, али и лоше стране. Зависи од тога у чему желите да предузимате. Без почетног капитала тешко је стати на властите ноге.”

„За оно шта ја предузимам није потребан капитал”, одбио је Келдих. „сем новца који ми је био потребан за пут.”

„Написаћу хиљаду долара”, – рекао је Краковуер и узео наливперо. „Ваши издаци су били приближно такви, зар не?”

„То је великодушно, мада, уистину, изгубио сам две године док сам тражио вашу адресу. Из наше групе није остао нико жив. Само ви и ја. А ви сигурно нисте ни слутили да вас тражим по целом свету.”

„Једном речју”, прекинуо га је Краковуер, „две хиљаде долара је пристојан новац. Али могу и три хиљаде, да бисте могли разгледати земљу где бисте се настанили, наравно, ако сте одлучили да овде останете трајно.”

Келдих је узео чек, пажљиво га је пресавио напола и гурнуо га у џеп. „Не”, рекао је, „одмах после тога летим назад у Европу. Имам чак повратну авионску карту. Мислим да ће то бити у уторак.”

„Шта ће да буде у уторак?”, Краковуер није могао да се уздржи.

„Рекао сам вам, Краковуеру.”

„Господине Краковуеру, ако могу да замолим”, остајао је Краковуер у наивној самообмани да човек који је приморан да му се учтиво обраћа, неће на крају имати снаге да га убије.”

„Ваш погреб ће бити у уторак, господине Краковуеру”, спремно је објашњавао Келдих. „У суботу се не сахрањује, сем тога мртвац лежи два дана у мртвачници, томе, у случају насилне смрти, морате урачунати обдукцију, то је исто један дан, то би био понедељак. А у уторак је погреб. Тако то изгледа.”

„Ја ћу морати да позовем да вас силом одведу из ове куће, ако мислите овако да наставите”, претио је узнемирени Краковуер.

„Мислите да сам овде дошао само зато да би ме једноставно избацили. Дошао сам да извршим ваше умирање, Краковуеру.” Келдих је ставио револвер испред себе на сточић за чај и урадио

је то скоро стидећи се. Ужаснут Краковер је подигао обе руке, али само у наговештају до висине груди да би показао да ствар схвата смртно озбиљно и да зна колико је сати.

„Ви то нисте лоше испланирали и искомбиновали”, рекао је Краковер. „Нисам сиромашан, то сте погодили, али код себе немам толико новаца у готовини колико сте сигурно замишљали кад сте се намерили код мене чак преко океана. Дођите у понедељак и будите сигурни да о вашој посети нико неће знати ако, наравно, оставите моју породицу на миру.”

„Немам ништа против ваше породице, а ни против ваше имовине. Ништа нећу ни да такнем. Али вас, Краковеру, нећу да поштедим.”

„Господин Краковер, ако вам није тешко.”

„Дошао сам да вас убијем”, наставио је Келдих без узбуђења, „а кад одавде одем, мени је свеједно кад, бићете убијени.”

„Зашто одједном?”, Краковеру је побелело лице.

„Зато што све кад једном почне, мора и да се заврши. Сваки корак негде води, иако би се могло чинити да више нема камо закорачити. А на крају и зато”, утишао је глас Келдих, „што на овом свету мора да буде и мало правичности.”

„Рекли сте правичности?” – прекинуо га је Краковер.

„У праву сте. Не би то требало тако да се зове. Пре некакво рачуноводство. Равнотежа трошкова и прихода. Плаћање дугова. Било како се то зове, ви ћете због тога умрети, Краковеру.”

„За вас сам још увек господин Краковер”, бранио се ословљен и знао је да овом човеку неће побећи. Није покушао никога да намами или позове. Нешто му је говорило да ако сада сам себи не помогне, сасвим је изгубљен.

Човек који је седео преко био је убица, у то није сумњао. Поглед му је био од црног мермера. Гутао је светлост, али је није одражавао и исијавао, само је стално гутао. Руке му нису задрхтале, на лицу досада, мисли су му се испражњавале до дна сем оне једине која је усмеравала његово почињање. То су оне најстрашније убице које од самог убијања немају нимало радости. Краковер је у делићима секунде грчевито тражио погодан терен на којем би му се још пружала могућност борбе за живот. Добро је познавао људе и сматрао је да човек који убија из моралних повода, рањив је управо у моралним поводима.

„Одмах сам слутио”, рекао је, „да вам није стало до пара.”

„Кад сам био у логору у Пољској”, причао је Келдих, „истерали су нас једног кишовитог јутра до огромне јаме у шуми. Сасвим голи прилазили су увек по двоје испред цеви пушака и падали су у кречом преливену јаму. За наоружане то је био посао тако на сат

или два и све би се завршило без посебног узбуђења да није било једног побожног певача. Ти људи су, наине, добро знали да постоје јаме и креч и цеви пушака које им циљају у главу. У целом том подухвату убијање је била једина ствар која није скривала свој смисао. Само што је тај поменути певач одједном изашао из колоне док су они поред јаме пунили пушке и питао је командира стрелачке чете да ли би му дозволио да пева погребну песму „Боже, пун си милосрђа.” Дозволио му је. Тако смо тамо стајали у реду и посматрали тог малог, мршаваог мушкарца што је могао да стоји постранце и пева високим, плачљивим гласом, док су се пробушена тела у правилним интервалима котрљала у јаму. Глас му је био сасвим пријатан и цела та представа се капетану СС свиђала. Али онима о колони изнад јаме ушла је жуч у крв. Којим правом овај певач од свега овог прави пуноважни погреб, питали су подивљаним погледима. Већ пре но што се наша тела охладе, ноге нас нису стигле довести до јаме, а овај нас већ сахрањује. Један дечак је узео камен и бацио га на певача. Кад је видео да га није погодио, почео да виче: Какав Бог пун милосрђа ако се нема сажалења за мене? Бог је свиња. Проклињем његово име, свим срцем га проклињем. Тада су га устрелили, мада још није био његов ред. А погребна песма је одјекивала даље, стално наново. Поред њега је пролазила колона нагих породица, стала је испред јаме, чекала метак који ће је послати код осталих. Сећам се једне жене са петоро мале деце, на рукама је држала најмање. Имало је ваљда две године. Голицала га је по грудима и код сваког пуцња напућила је усне и говорила, бум, бум, бум, док дете није насмејала. Бум, бум, бум и два њена сина што су стајала поред њених ногу летели су наглавачке у јаму, бум, бум, бум, распрело је главе петогодишњим близнакињама. Али то најмање у наручју је штитила, само том једином је очајно хтела да затаји да постоји смрт и понављала је бум, бум, бум, кад се уплашило и погледало у јаму где нестају његови сродници без плача и онда јој се учинило да је пук, пук, пук смешније и дете је најзад ипак почело да се смеје. Тада су погодили мајку и дете је са њом живо пало у гроб. Није јој успело да га прокријумчари на други свет без бола и ужаса.

„Сећам се те жене”, рекао је Краковер.

„А погребна песма је одјекивала даље”, није дозволио Келдих да га ућути. „Захваљујући тој песми, певач је остао жив. Ту погребну песму „Боже, пун си милосрђа” снимио је на плочу и постао је славан и богат. Слушао сам ту плочу. Не могу ипак да разбијем пола милиона плоча разасутих по целом свету, рекао сам себи. Убићу га, то сам дужан онима који су наги стајали изнад јаме и морали су да слушају свој погребни пој превремено као посмех.”

„Образован сте човек”, смогао је снаге Краковер у своју одбрану, мада је био као убијен, „догађајима не треба приписивати мистичко значење. У бити се ништа није изменило и кад је неко певао.”

„Ви сте певали, господине Краковеру.”

„Било би друкчије да нисам певао?”

„То што се тамо десило било је масовно убиство. Тако је требало да остане на вјеки вјеков. Али ви сте од тог убиства направили обред.”

„Има људи који добро подносе обреде”, полако је долазио себи Краковер: „Ви их не подносите. Гаде вам се. То је све.”

Тог тренутка врата су се отворила и лепо обучена Карола завирила је у просторију. Јавила је оцу, кад га је најпре замолила да се извини што смета, код које пријатељице жури и додала: „Ако, дакле, још нешто хоћеш од мене, мораш ми то сада рећи.”

Краковер је замислио, изнудио је неуспео осмех и завртео је главом, у почетку у недоумици, онда одлучно да му, у ствари, ништа не преостаје ако треба да чува своју кожу. Кад су се затворила спољна врата, Краковер је рекао:

„Ви, дакле, идете да довршите оно што нашим убицама није успело. Желите да и ја пре времена одем у гроб. По чему се разликујете од њих?”

Келдих је са интересовањем слушао његове речи.

„На кога мислите?”

„На оне који су нас убијали.”

„Живите Краковеру”, направио је гримасу Келдих. „Вас сигурно нико није убијао.”

„Ви живите, такође, ако ме чула не варају”, дрско је узвратио Краковер.

„То је ваљда природа тако уредила”, објашњавао је горко Келдих. „Увек има при руци штеточину која уништава већу штеточину. Таква је равнотежа. Ја сам сигурно само зато остао жив да бих уништио вас.”

„Моја одбрана вас не занима.”

„Не.”

„Сигурни сте да сам то ја, Давид Краковер, којег треба да убијете”, викнуо је Краковер. „Али ко сте ви кад сте тако сигурни?”

„Зовем се Келдих. Коломан Келдих. Име је безначајно. Било нас је тамо много и нисам спадао међу ваше познанике, нисам ни становао у вашој бараци. Али једног дана смо стајали сасвим близу над огромном јамом голи како нас је Бог створио и у очају какав није ни слутио кад нас је стварао, јер иначе би морао да престане с тим. Гледао сам вам у лице, из очију вам је избијао страх какав

човек може да има кад се плаши само за себе, Краковуеру. Ви сте се оним грактањем ваљда хтели спасити. А сада ме питате по чему се ја разликујем од оних што су тамо убијали. Рећи ћу вам: они су вам поклонили живот зато што сте певали ону погребну песму. Ја ћу вам напротив одузети живот због тог истог разлога. Као што видите, ја не само да се од њих битно разликујем, ја сам њихово право наличје.”

Краковуер је раширио руке као да очекује да ће на њих сести библијска голубица са гранчицом. Кад није долазила, ставио је измрцваљену главу у њих.

„Певао сам погребну песму. Певао сам ’Боже пун си милосрђа’. Људи су умирали, а ја сам певао погребну песму. То није грех.”

„Данас не”, признао је Келдих. „Данас је то најуспешнија грамофонска плоча године. Али тада је то био грех, Краковуеру. Господине Краковуеру, ако тако желите.”

„Шта је требало да певам?”, Краковуер је био растрзан између страха и очаја да ће његов страх бити оправдан.

„Требало је да певате нешто друго”, подигнуо је Келдих оба рамена. „Шта ја знам. Требало је да измислите песму за прилику убијања изнад јаме, ако је нешто такво постојало.

„Били су мртви и певао сам шта се за мртве пева.”

„Али ви сте певали као да се ништа није догађало”, дрхтао је Келдих „као да се мирно и лепо у реду одлазило из живота на крају животног пута.”

Краковуер је чврсто погледао Келдиху у очи. Још увек су биле од црног мермера, услојеног у немерљиву дубину, тако да је могло да траје вечност док не врате светлост што је у њих пала. Чинило се да видљиво нестаје светлости у просторији, тако су је халапљиво гутале његове очи.

„Ви сте себи утувили у главу да ме усмртите”, рекао је Краковуер. „Молим вас за самилост.”

„Ја не знам да опраштам”, узвратио је збуњено Келдих. „Ја ипак припадам међу оне у јами, Краковуеру. Ако нешто знам, то је да трулим и распадам се. Уста су ми пуна гашеног креча и не знам да изговорим речи утехе, не знам да опраштам и не знам за самилост.”

„Поклоните ми живот који вам не припада”, молио је Краковуер.

„Немам разлога да сачувам оно што постоји само захваљујући есесовској разузданости. Нису вас ваљда оставили живог из саосећања?”

„Не, не, то нисам рекао”, бранио се Краковуер.

„Њиховој владавини је крај. Све што је настало из њихове благонаклоности исто мора да има крај. И не говорите да живите због благонаклоности божје. Ако је до тог јутра у новембру четрдесет

треће Бог ходао међу људима, од тога дана лежи међу осталима у тој гомили људских удова и божјег страдања.”

Краковеров поглед се зауставио на оружју с којим се Келдих играо.

„Ви инсистирате на томе да имате право на неправду”, узвратио је Келдих и запрепастио се колико тла је изгубио под ногама кад се сада обрео у одбрани. Знао је да је погрешно кад се упустио у доказивање и објашњавање. Реч је непријатељ чина. Убити треба без речи. Или барем без дугих говора. Сада не зна како да се испетља из свега тога. Желео је да Краковер почне да бежи према вратима или да виче и зове упомоћ, да би имао једноставну прилику убити га како је замишљао. Притиснуо би окидач и било би свему крај. Али Краковер се није покренуо.

„Кад на овом свету неко жели неког насилно убити”, рекао је најзад резигнирано, „нећете му дуго дати да му бежи. Када сте се одлучили за овај чин?”

„Пре три године. Тада, тог новембарског јутра изнад јаме.”

„Издржали сте три године”, рекао је Краковер, одједном друкчији и пун себе. „Можете издржати још неколико сати?”

„Какав је то предлог?”, насмешио се Келдих. „Треба да чекам док ми не доведете полицију на врат?”

„Нећу побећи и нећу звати полицију”, рекао је Краковер и Келдих је одједном почео да верује свакој његовој речи. „Ако треба да умрем, ви, Келдиху, можда сте оруђе божје и нека буде његова воља. Нисам беспрекоран. Често сам о томе размишљао. Нико од нас ко је тамо био и извукао се жив, није сасвим беспрекоран. Себе и вас не изузимам. Ја сам убиство испраћао погребном песмом и ви сте ме на то упозорили да је требало да масовно убиство оставим масовним убиством. Али и вас би једног дана неко сасвим лепо могао да пита зашто сте их затрпавали глином. Требало је да оставите да она нага укочена тела леже тако неукопана, да пружају кости увис у небеса. Ви нисте вршили гробарски посао, јер тамо није био у питању гроб који треба лепо изравнати. То је била јама, са наливеним ретким кречом и баздила је још на гнојницу. Али ви сте их лепо покривали земљом, лопата за лопатом, као да они мртви смирени леже у гробу. Није требало ту лопату ни да додирнете. Чујете? Да убиство занавек остане убиство, могао би неко рећи.”

Келдих је устао и гурнуо је револвер у џеп, али његов глас је био ужаснији но било када пре тога.

„Добро, дакле. Доћи ћу у десет увече. Бићете спремни?”

„Желим да одем из живота некако сређено”, рекао је Краковер. „До десет увече ћу стићи да средим ствари.”

„Доћи ћу у десет. Чекајте ме на ћошку. И у ову ствар радије не уплићите никога.”

„Хвала вам”, рекао је Краковер и није знао да прикрије како је срећан што се изборио за целих једанаест сати живота.

У десет увече је рекао жени да иде да се мало надише свежег ваздуха и затворио је иза себе врата. Дошао је тачно на време на ћошак, обишао је кућу, вратио се на договорено место. Само Келдиха није било. Није се појавио ни касније.

Пред јутро су из реке извукли леш странца који се према свим знацима око поноћи утопио. Нису на њему нашли трагове насиља и јутарње новине су његово име објавиле у рубрици самоубиства. Тамо га је случајно открио Краковер. Кад се прочула вест да ће сам Краковер након дугих година над отвореним гробом певати „Боже, пун си милосрђа”, у понедељак је на гробље у Бронксу дошло пуно љубопитљивих људи. Али нико од присутних није знао да ова погребна песма из устију истог певача мртвог Коломана Келдиха већ други пут испраћа у гроб. Сахранили су га без суза и песма је тог јесењег јутра звучала тако заносно да се не може замерити онима који пажњу нису посветили ковчегу и са правом још ће дуго говорити о овом погребу, као и погребу Давида Краковера.

Превео са словачког
Михал Харџањ